

Økonomiske konsekvenser af ændrede refusionsregler og omlægning af beskæftigelsesindsatsen

04-10-2018
18/21951

Indledning

I november 2017 indgik Regeringen, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre en aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer. Et af elementerne i aftalen er en forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen. Den nuværende detaljerede styring gennem statslig driftsrefusion og driftslofter erstattes af en model, hvor statsrefusionen afskaffes, og finansieringsansvaret overlades fuldt ud til kommunerne for nogle målgrupper. Det drejer sig om følgende målgrupper:

- Modtagere af dagpenge
- Kontanthjælp
- Uddannelseshjælp
- Integrationsydelse (borgere der ikke er omfattet af integrationsloven)
- Sygedagpenge
- Ledighedsydelse
- Revalidender
- Ledige selvforsørgende

Den indgåede aftale har og får konsekvenser for Glostrup Kommunes indtægter, i form af ændringer i tilskud fra staten på beskæftigelsesområdet. Formålet med dette notat er at analysere, hvilke økonomiske konsekvenser den nye aftale vil få for Glostrup Kommune på både indtægtssiden og udgiftssiden.

Indtægtssiden

Indtægterne på beskæftigelsesområdet kommer via budgetgarantien og beskæftigelsestilskud. Budgetgarantien dækker områder som er konjunkturafhængige, således at den økonomiske usikkerhed i forbindelse konjekturer påhviler staten og ikke kommunerne. Det er vigtigt at pointere, at det er kommunerne under et der bliver kompenseret, så den enkelte kommune bliver kompenseret ud fra en gennemsnitsbetragtning og ikke den enkelte kommunes faktiske realiserede forbrug i regnskabet.

Den fremadrettede budgetgaranti skønnes over en toårig periode med udgangspunkt i det seneste kendte regnskab. Budgetgarantien bliver efterreguleret. Efterreguleringen af budgetgarantien foretages ligeledes over en toårig periode. Kommunerne får udbetalt budgetgarantien som en del af bloktilskuddet.

I forbindelse med at Kommunerne (KL) og Regeringen indgik aftale for kommunerne økonomi for 2019, blev det også fastlagt hvordan den indgåede politiske aftale fra november 2017 ville påvirke budgetgarantien.

De samlede økonomiske konsekvenser af finansieringsomlægning af aktiveringsindsatsen, for Glostrup Kommune, fordelt på underområder, fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1: Glostrup Kommune: Samlede økonomiske konsekvenser af finansieringsomlægning af aktiveringsindsatsen fordelt på underområder.

1.000 kr.	2019	2020	2021
Samlet i alt	1.672,4	1.830,4	1.838,4
Kontant- og uddannelseshjælp	-305,2	-305,2	-305,2
Revalidering (inkl. forrevalidering)	-183,6	-183,6	-183,6
Driftsudgifter til aktivering mv.	2.498,4	2.647,2	2.650,8
Bortfald af refusion	5.190,4	5.964,0	5.949,2
Aktivering og mentor uden refusion	912,4	906,0	900,8
Adfærdsændring	-3.604,0	-4.222,8	-4.199,6
Løntilskud	506,4	506,4	506,4
Budgetgaranti i alt	2.516,0	2.664,8	2.668,0
Sygedagpenge	-7,6	-15,2	-15,2
Aktivering og mentor uden refusion	-904,8	-899,2	-894,0
Øvrige overførsler i alt (DUT)	-912,8	-914,4	-908,8
Arbejdsløshedsdagpenge	-47,6	-95,2	-95,2
Løntilskud til forskellige ledige	42,8	85,6	85,6
Beskæftigelsestilskud i alt	-4,8	-9,6	-9,6
Service	73,6	89,6	88,8
Service i alt (DUT)	73,6	89,6	88,8

Kilde: Beregning på baggrund af KL's budgetvejledning supplementskrivelse vedr. beskæftigelse nr. 5-6

Tabel 1 viser at Glostrup Kommune få tilført ca. 1,7 mio. kr. via budgetgarantien/bloktilskuddet som en konsekvens af finansieringsomlægningen af aktivitetsindsatsen.

De 1,7 mio. kr. er sammensat af flere modsatrettede effekter, de vigtigste er en forøgelse af budgetgarantien på ca. 5,2 mio. kr. som en konsekvens af at refusionerne bortfalder, og der fremadrettet kompenseres via budgetgarantien. Budgetgarantien bliver reduceret med ca. 3,6 mio. kr. som følge af en forventet adfærdsændring og heraf forventet økonomisk gevinst. Tanken er at indsatsen i kommunerne skal omlægges således at kommunerne vil reducere omfanget af vejledning og opkvalificering og øge indsatsen i forhold til virksomhedsrettede indsatser i form af løntilskud, virksomhedspraktik og voksenlærlinge. KL er ikke enig i

Beskæftigelsesministeriet vurdering af de adfærdsmæssige ændringer, men tager økonomien til efterretning.

Derudover er der et nulsums spil hvor øvrige overførsler reduceres med ca. 0,9 mio. kr. og budgetgarantien tilsvarende øges med ca. 0,9 mio. kr. vedr. aktivering og mentor uden refusion.

Endelig er der flere mindre bevægelser for netto 0,1 mio. kr.

Udgiftssiden

Budgetlægningen af beskæftigelsesområdet i Glostrup Kommune er kendetegnende ved pris gange mængde. Hvor der tages udgangspunkt i ledighedsudviklingen. Der foretages derefter en vurdering af den forventede konjunktur. I forhold til indsatsdelen tages udgangspunkt i de nyeste tilgængelige aktivitetsdata, hvor mange borgere der modtager de forskellige typer af tilbud. Der foretages derefter en vurdering af den forventede konjunkturudvikling og hvordan det påvirker brugen af de forskellige tilbud. På de områder hvor der er refusion indgår den forventede refusion i budgetlægningen.

Ved budgetopfølgning, reguleres budgettet på baggrund af det faktiske antal borgere der modtager de forskellige tilbud.

I budget 2017 blev det besluttet at lave en forretningsmæssige investering, der havde til formål at nedbringe udgifterne til kontanthjælp og uddannelseshjælp. Der blev ansat 6 nye medarbejdere til at løse denne opgave. Investeringen har været succesfuld, i en toårig periode har det lykket at reducere udgifterne til kontanthjælp og uddannelseshjælp med ca. 15 mio. kr. Der er i denne opgørelse ikke taget højde for, hvordan konjekturerne har påvirket området i den tilsvarende periode.

Med denne forretningsmæssige investering har Glostrup Kommune allerede hentet en økonomisk gevinst på kontanthjælp og uddannelseshjælp. Det er derfor tvivlsomt, om man kan opnå den fulde økonomiske effekt ved den adfærdsændring, der er beskrevet i den politiske aftale fra november 2017.

Den administrative lettelse på beskæftigelsesområdet, som en følge af omlægningen af refusioner, som indgår som en del af moderniserings- og effektiviseringsprogrammet (MEP) er ikke blevet indarbejdet med en reduktion af budgettet i hverken budget 2018 eller budget 2019. KL vil foretage en vurdering af det økonomiske potentiale, når der ligger en politisk aftale.

Opsamling

Glostrup Kommune modtager pengene fra budgetgarantien som en del af bloktilskuddet, og de har indgået som en del af den generelle budgetlægning, for hele Glostrup Kommune.

På beskæftigelsesområdet er der i Budget 2019 budgetlagt med 6,0 mio. kr. i refusioner som ikke kommer, da den fremadrettede finansiering sker via budgetgarantien. Via budgetgarantien kommer der samlet ca. 2,5 mio. kr.

Aftalen om forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen, der blev indgået i november 2017 er endnu ikke udmøntet i lovgivning, og stik i mod tidligere regler er det medtaget i forbindelse med økonomiaftalen mellem KL og staten.

Det betyder, at på indtægtssiden er pengene medtaget i budgettet.

På udgiftssiden er ændringerne ikke medtaget i budget 2019 og overslagsårene. Normal procedure er at lovændringer først indarbejdes, når de er vedtaget af Folketinget.

Opgørelse på udgifter og indtægter:

	Indtægter	Driftsudgifter
	Tilskud m.v	
Kompensation bortfald refusion	- 5.200.000	
Kompensation mentor uden refusion	- 900.000	
Forventet adfærdsændring	3.600.000	
Samlet kompensation budgetgaranti	- 2.500.000	
Bortfald refusion		6.000.000
Besparelse 30/9-18 effekt 2019		- 1.300.000
Forventede merudgifter		4.700.000

Med udgangspunkt i ovenstående resultat på udgiftssiden, hvor der må forventes merudgifter på 4,7 mio. kr. i budget 2019, hvis der ikke kan foretages yderligere adfærdsændringer.

Jobcentret har allerede løbende foretaget adfærdsændring blandt andet har der været et fald fra 2017 til 2018 på udgifter til mentor. Her forventes en mindreudgift i 2018 i forhold til 2017.

I forbindelse med budgetopfølgningen pr. 30. september 2018 er der sparet 1,3 mio. kr. på den kommunale beskæftigelsesindsats. Dette beløb forventes også at kunne spares i 2019.

Derudover er der allerede i forbindelse med vedtagelsen af budget 2019 indregnet en besparelse, hvor der bliver hjemtaget aktiviteter fra andre aktører for 1,4 mio. kr. mod, at der bliver ansat 2 virksomhedskonsulenter for 0,9 mio. kr. til at varetage opgaven.

Et gennemsnitlig aktiveringstilbud koster 20.000 kr., det vil betyde at for at dække det manglende beløb i budgettet, skal der igangsættes 235 forløb mindre.

I forbindelse med investeringsprojekterne, der har været i Jobcentret, har den øgede aktivering vist sig at have betydning for udslusninggraden. Så en mindre aktivering vil kunne aflæses direkte i udgifterne til forsørgelse.

Det kan aflæses af nedenstående graf hvor man kan se at spændet mellem Glostrup Kommune og gennemsnittet for både klynge og nabokommuner er vokset, hvilket må formodes at investeringen har haft effekt.

